

УДК 378.147:881.111.1

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/94-1-55>

Леся КОНОПЛЯНИК,

orcid.org/0000-0002-3244-1965

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов і перекладу

Державного університету «Київський авіаційний інститут»

(Київ, Україна) *lesia.konoplianyk@npp.kai.edu.ua*

ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ НА ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ БАКАЛАВРІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ФАХОВОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті досліджується педагогічний потенціал цифрових інструментів у формуванні цифрової компетентності бакалаврів у процесі вивчення фахової англійської мови в ЗВО. Актуальність дослідження зумовлена цифровізацією освітнього середовища та необхідністю підготовки майбутніх фахівців до професійної діяльності в умовах цифрового суспільства. Метою статті є обґрунтування ефективності системного використання цифрових інструментів для розвитку складників цифрової компетентності.

Проаналізовано сучасні наукові підходи до визначення поняття «цифрова компетентність», визначено її складники, окреслено основні групи цифрових інструментів, що застосовуються у навчанні фахової англійської мови та визначено їхній вплив на формування цифрової компетентності бакалаврів.

Продемонстровано, що цілеспрямоване використання цифрових інструментів забезпечує розвиток інформаційного, комунікативного, технологічного та рефлексивного складників цифрової компетентності. Зокрема, робота з цифровими текстами та корпусними ресурсами формує навички пошуку й критичного аналізу інішомовної фахової інформації; платформи онлайн-комунікації сприяють розвитку професійної взаємодії та дотриманню норм цифрового етикету; створення презентацій, інфографіки, мультимедійних проєктів і відеопрезентацій забезпечує розвиток умінь створювати цифровий контент; інтерактивні платформи самоконтролю активізують рефлексію й самооцінювання результатів навчальної діяльності.

Отже, цифрові інструменти виконують структуроутворювальну функцію у формуванні цифрової компетентності бакалаврів, забезпечуючи її органічне поєднання з мовною та професійною підготовкою. Отримані висновки підкреслюють ефективність системного підходу до формування цифрової компетентності бакалаврів, важливість адаптації педагогічних методик до цифрових реалій та науково обґрунтоване використання цифрових інструментів у навчальному процесі.

Ключові слова: цифрова компетентність, складники цифрової компетентності, цифрові інструменти, професійна підготовка, вища освіта, бакалаври, фахова англійська мова.

Lesia KONOPLIANYK,

orcid.org/0000-0002-3244-1965

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor;

Associate Professor at the Foreign Languages and Translation Department

Kyiv Aviation Institute

(Kyiv, Ukraine) *lesia.konoplianyk@npp.kai.edu.ua*

THE IMPACT OF DIGITAL TOOLS ON DEVELOPING UNDERGRADUATE STUDENTS' DIGITAL COMPETENCE IN PROFESSIONAL ENGLISH LEARNING

The paper examines the pedagogical potential of digital tools in developing undergraduate students' digital competence while learning Professional English in higher education institutions. The relevance of the study is determined by the ongoing digitalisation of the educational environment and the need to prepare future professionals for effective professional activity in the conditions of a digital society. The aim of the study is to substantiate the effectiveness of a systematic use of digital tools for developing the key components of digital competence.

The paper analyses modern scientific approaches to defining the concept of digital competence, identifies its core components, and outlines the main groups of digital tools used in learning Professional English, as well as their impact on the development of undergraduate students' digital competence.

The findings demonstrate that the purposeful use of digital tools contributes to the development of informational, communicative, technological, and reflective components of digital competence. In particular, working with digital texts and corpus-based resources enhances skills in searching for and critically analysing foreign language professional information; online communication platforms contribute to the development of professional interaction and compliance

with the norms of digital etiquette; the creation of presentations, infographics, multimedia projects, and video presentations ensures the development of digital content creation skills; interactive self-assessment platforms activate reflection and self-evaluation of learning outcomes.

Thus, digital tools perform a structuring function in developing undergraduate students' digital competence, ensuring its organic integration with language and professional training. The conclusions highlight the effectiveness of a systematic approach to developing digital competence, the importance of adapting pedagogical practices to digital realities, and the need for the substantiated use of digital tools in the educational process.

Key words: digital competence, components of digital competence, digital tools, professional training, higher education, undergraduate students, Professional English.

Постановка проблеми. Цифрова трансформація освіти є одним із ключових напрямів модернізації вищої школи в Україні. У сучасних умовах бакалаври мають бути підготовлені не лише до професійної діяльності за фахом, але й до ефективного використання цифрових технологій у навчанні, комунікації та подальшій професійній діяльності.

Застосування цифрових технологій у навчанні фахової англійської мови забезпечує інтеграцію мовної, професійної та цифрової підготовки, що особливо актуально сьогодні. Це сприяє розвитку інформаційної грамотності, комунікативних навичок, умінь створювати цифровий контент, дотримуватися цифрової безпеки та вирішувати професійні проблеми відповідно до стандартів рамок цифрової компетентності DigComp та її української адаптації DigCompUA.

Дослідження ролі цифрових інструментів у розвитку цифрової компетентності бакалаврів у процесі навчання фахової англійської мови є актуальним, оскільки відповідає сучасним освітнім вимогам і потребам ринку праці в умовах цифрового суспільства.

Аналіз досліджень. Проблема цифровізації освіти та формування цифрової компетентності здобувачів вищої освіти є актуальним напрямом наукових досліджень українських і зарубіжних науковців. Поняття цифрової компетентності, її структура та змістові характеристики проаналізовано у працях Л. Гаврілової, Г. Генсерук, О. Гриценчук, О. Жерновникової, М. Замороз, І. Іванюк, Л. Карташової, С. Мазура, І. Малицької, О. Манченка, Н. Морзе, С. Прохорової, О. Рудченка, Я. Топольник та інших, де цифрову компетентність розглянуто як інтегровану характеристику сучасного фахівця. Зокрема, питання формування цифрової компетентності здобувачів вищої освіти у процесі проєктно-цифрової діяльності розглядається в дослідженні колективу авторів О. Наливайка, А. Прокопенка, Н. Кабусь, С. Хатунцевої, О. Жукової та Н. Наливайко, у якому визначено складники цифрової компетентності та рівні сформованості (Наливайко, Прокопенко, Кабусь, Хатунцева, Жукова, 2022).

Теоретико-методологічні засади цифрової трансформації освітнього процесу та підходи до визначення цифрової компетентності висвітлено у працях Н. Арістової, В. Бикова, О. Глазунової, В. Ковальчука, Т. Опалюк, С. Семерікова, О. Спіріна, Б. Шуневича, а також S. Carretero Gomez, G. Fallon, A. Ferrari, S. Livingstone, A. Martin, Y. Punie, C. Redecker, J. Stommel, R. Vuorikari та інших. Дидактичний вимір формування цифрової компетентності в закладах вищої освіти розкрито в дослідженнях С. Алексєєвої, Н. Арістової, Л. Барановської, Д. Верболецького, Л. Герасимюк, Н. Глушаниці, В. Ковальчука, О. Малихіна, О. Наливайка, В. Олексюк, Т. Опалюк, І. Сімкової, Л. Тарасюк, Т. Тарнавської та інших, де обґрунтовано ефективність використання цифрових технологій для активізації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти, розвитку їхньої самостійності та підвищення якості професійної підготовки. У цьому контексті Л. Кононенко, О. Оришака та Є. Селіщева наголошують на значенні цифрової компетентності здобувачів вищої освіти в умовах цифровізації та переходу до Індустрії 4.0, визначаючи цифрову комунікацію, створення цифрового контенту та використання цифрових інструментів як ключових складників професійної підготовки майбутніх фахівців, здатних адаптуватися до динамічних змін цифрового середовища (Кононенко, Оришака, Селіщева, 2022). В дослідженні Л. Барановської та співавторів акцентовано увагу на доцільності інтеграції цифрових інструментів у професійну підготовку як засобу одночасного розвитку мовних, аналітичних і цифрових умінь (Барановська, Сімкова, Акіллі, Тарнавська, Глушаниця, 2023). Автори підкреслюють, що ефективне формування цифрової компетентності можливе за умови її поєднання з іншими професійними компетентностями в межах цілісного освітнього підходу.

Важливе методологічне підґрунтя для нашого дослідження становлять документи Європейського Союзу щодо цифрової компетентності, зокрема Рамка цифрової компетентності громадян DigComp 2.2 (Vuorikari, Kluzer, Punie, 2022) та Рамка цифрової компетентності DigComp 3.0

(Cosgrove, Cachia, 2025). DigComp 3.0 акцентує увагу на динамічному характері цифрової компетентності, розширенні переліку цифрових практик, посиленні ролі критичного мислення, етичного використання цифрових технологій та здатності до адаптації в умовах швидкого технологічного розвитку (Cosgrove, Cachia, 2025).

В Україні адаптацією європейських підходів стало впровадження Рамки цифрової компетентності громадян України (DigCompUA for Citizens 2.2, 2022), що враховує національні особливості та створює умови для інтеграції цифрових компетентностей у освітні програми закладів вищої освіти. Концепція розвитку цифрових компетентностей громадян України до 2025 року визначає цифрову компетентність як критично важливу для успішної професійної та соціальної діяльності, наголошуючи на формуванні навичок інформаційної обробки, комунікації, безпеки та творчого використання цифрових технологій (Міністерство цифрової трансформації України, 2021).

Отже, аналіз наукових джерел засвідчує ґрунтовний теоретичний і практичний доробок у сфері формування цифрової компетентності здобувачів вищої освіти. Водночас недостатньо дослідженим залишається питання цілеспрямованого впливу цифрових інструментів на формування цифрової компетентності бакалаврів у процесі навчання фахової англійської мови, зокрема в аспекті інтеграції мовної, професійної та цифрової підготовки. Це зумовлює актуальність даного дослідження та визначає його наукову спрямованість.

Мета статті полягає у визначенні ефективності використання цифрових інструментів для розвитку цифрової компетентності бакалаврів у процесі вивчення фахової англійської мови у закладах вищої освіти.

Для досягнення цієї мети виділено такі завдання дослідження: визначити роль цифрових інструментів у формуванні інформаційного, комунікативного, технологічного та рефлексивного складників цифрової компетентності здобувачів вищої освіти та дослідити практичне застосування цифрових платформ, мультимедійних ресурсів та інструментів спільної роботи у навчанні фахової англійської мови.

Виконання цих завдань дозволить системно оцінити ефективність цифрових технологій у навчанні, забезпечити інтеграцію цифрової та мовної підготовки та підвищити якість професійної підготовки бакалаврів у сучасних умовах цифрового освітнього середовища.

Виклад основного матеріалу. Сучасні процеси цифровізації вищої освіти зумовлюють необ-

хідність формування у майбутніх фахівців здатності ефективно діяти в інформаційно-освітньому середовищі, використовувати цифрові ресурси для навчальних і професійних завдань, а також критично оцінювати цифровий контент. У зв'язку з цим особливої уваги набуває підготовка здобувачів вищої освіти до усвідомленої, відповідальної та результативної взаємодії з цифровими технологіями. Ключовим поняттям у цьому контексті є цифрова компетентність, що розглядається як одна з базових умов успішної академічної та професійної діяльності.

На нормативно-концептуальному рівні цифрова компетентність ґрунтовно представлена в документах Європейського Союзу, де вона визначається як впевнене, критичне та відповідальне використання цифрових технологій у навчанні, професійній діяльності та суспільному житті. Вона охоплює здатність працювати з інформацією і даними, здійснювати цифрову комунікацію та співпрацю, створювати цифровий контент, дотримуватися принципів безпеки й етики, а також розв'язувати проблеми в цифровому середовищі (European Commission, 2018: 9). Подальший розвиток цього підходу представлено в Рамці цифрової компетентності для громадян DigComp 3.0, де цифрова компетентність визначається як «динамічна інтеграція знань, умінь і ставлень, що постійно оновлюється відповідно до технологічних змін і суспільних викликів» (Cosgrove, Cachia, 2025:16).

Європейські підходи до розуміння цифрової компетентності знаходять своє відображення й у працях вітчизняних науковців. Українські дослідники трактують цифрову компетентність як інтегровану характеристику особистості, що забезпечує її здатність упевнено використовувати цифрові технології у професійній діяльності, освіті, на дозвіллі, у громадській діяльності, що є життєво необхідними для повноцінної участі у щоденному соціально-економічному житті (Спірін, Іванова, Франчук, 2024: 94). Водночас наголошується, що цифрова компетентність виходить за межі суто технічних умінь і включає когнітивний, комунікативний, соціокультурний і рефлексивний складники (Сікора; 2024; Гаврілова, Топольник, 2017: 8).

В Україні формування цифрової компетентності громадян розглядається як невіддільний складник цифровізації суспільства (Арістова; 2022: 58). Це знайшло відображення в Рамці цифрової компетентності громадян України (DigCompUA for Citizens 2.2), розробленій на основі DigComp 2.2. У документі цифрова компе-

тентність охоплює п'ять взаємопов'язаних сфер: «Основи комп'ютерної грамотності», «Інформаційна грамотність, уміння працювати з даними», «Створення цифрового контенту», «Комунікація та взаємодія у цифровому суспільстві», «Безпека в цифровому середовищі», «Розв'язання проблем у цифровому середовищі та навчання впродовж життя» (Рамка цифрової компетентності громадян України, 2023: 11).

Оновлена європейська Рамка DigComp 3.0 враховує сучасні виклики цифрової трансформації, такі як: інтеграцію штучного інтелекту, питання кібербезпеки, цифрових прав, етичного використання технологій і цифрового добробуту. Цифрова компетентність у DigComp 3.0 структурується за такими сферами: «Пошук інформації, оцінка і управління», «Комунікація та співпраця», «Створення цифрового контенту», «Безпека, цифровий добробут та відповідальне використання цифрових технологій» та «Виявлення та розв'язання проблем» (Cosgrove, Sachia, 2025: 18–20). Такий підхід акцентує увагу не лише на технічних вміннях, а й на здатності критично осмислювати цифрову інформацію, відповідально взаємодіяти в онлайн-середовищі та творчо застосовувати цифрові інструменти для навчальних і професійних цілей.

Виділимо такі складники цифрової компетентності для освітнього процесу у закладах вищої освіти, зокрема при навчанні фахової англійської мови: інформаційний, комунікативний, технологічний та рефлексивний. *Інформаційний складник* передбачає вміння здійснювати цілеспрямований пошук, критичний відбір та оцінювання автентичних іншомовних цифрових джерел відповідно до професійних потреб. *Комунікативний складник* реалізується через ефективну онлайн-взаємодію, участь у професійних спільнотах, дотримання норм цифрового етикету та міжкультурної комунікації іноземною мовою. *Технологічний складник* пов'язаний зі здатністю використовувати цифрові інструменти та платформи для створення мультимедійного контенту, презентацій та іншого цифрового контенту. *Рефлексивний складник* забезпечує усвідомлене самооцінювання результатів навчальної діяльності, коригування власних стратегій навчання та постійне професійне самовдосконалення в цифровому середовищі.

Здобувачі вищої освіти з належним рівнем сформованості цифрової компетентності усвідомлюють роль і вплив цифрових технологій інформаційного суспільства на свою навчальну та майбутню професійну діяльність, розуміють можливості та потенційні ризики використання цифрових ресурсів у процесі іншомовної професійної підготовки, володіють вміннями пошуку, добору й опрацювання

інформації іноземною мовою, критично оцінюють інформацію іноземною мовою в інформаційно-освітньому середовищі (Арістова, 2022: 56).

Навчання фахової англійської мови створює сприятливі умови для цілеспрямованого розвитку цифрової компетентності завдяки системному використанню цифрових інструментів. Робота з онлайн-словниками, корпусними ресурсами та фаховими цифровими текстами сприяє розвитку інформаційного складника цифрової компетентності, формуючи здатність здійснювати пошук, аналіз і критичну оцінку іншомовної інформації. Робота з цифровими текстами й корпусними ресурсами формує у здобувачів вищої освіти здатність працювати з великими обсягами мовного матеріалу та застосовувати його в професійному контексті (Барановська, Сімкова, Акіллі, Тарнавська, Глушаниця, 2023: 99). Інтерактивні платформи для перевірки знань забезпечують самоконтроль і рефлексію, дозволяючи здобувачам оцінювати свої знання і відстежувати прогрес. Платформи для спільної роботи й синхронної онлайн-комунікації активізують комунікативний складник, забезпечуючи розвиток умінь професійної взаємодії в цифровому середовищі та дотримання норм цифрового етикету. Створення презентацій, мультимедійних проектів із використанням спеціалізованих інструментів сприяє формуванню технологічного складника цифрової компетентності, що виявляється у здатності продукувати й візуалізувати цифровий контент професійного спрямування. Інтерактивні платформи для самоконтролю, аудіо- та відеозапису створюють умови для розвитку рефлексивного складника, пов'язаного з самооцінюкою досягнень, усвідомленням власних цифрових практик і відповідальністю за результати навчання.

Цифрові інструменти, інтегровані в процес навчання фахової англійської мови, виконують структуроутворювальну функцію у формуванні цифрової компетентності бакалаврів, забезпечуючи комплексний розвиток її ключових складників, що узагальнено в Таблиці 1.

Інтеграція вищезазначених цифрових інструментів у навчальний процес дозволяє забезпечити всебічний розвиток технологічного, інформаційного, комунікативного та рефлексивного складників цифрової компетентності. Представлені в таблиці цифрові інструменти та види навчальної діяльності відображають комплексний підхід до формування складників цифрової компетентності бакалаврів у процесі вивчення фахової англійської мови. Такий підхід узгоджується з результатами дослідження Л. Барановської та ін., яке доводить,

Вплив цифрових інструментів на формування складових цифрової компетентності бакалаврів у процесі вивчення фахової англійської мови

Цифровий інструмент	Вид навчальної діяльності	Сформовані компетентності	Складники цифрової компетентності
Платформи дистанційного навчання Google Classroom, Moodle	Організація навчального процесу, виконання та надсилання завдань, комунікація з викладачем, отримання зворотного зв'язку	Здатність ефективно діяти в цифровому освітньому середовищі, самостійно планувати навчальну діяльність і відповідати за її результати	Технологічний, рефлексивний
Освітні мультимедійні платформи та ресурси YouTube (професійні канали), TED Talks, Coursera, Khan Academy	Перегляд та аналіз мультимедійних матеріалів фахового спрямування, розширення словникового запасу	Здатність інтерпретувати інформацію з цифрових джерел, розуміти автентичне іншомовне мовлення	Інформаційний, комунікативний
Інструменти спільної роботи та колаборативного навчання Google Docs, Padlet, Miro, Microsoft 365	Спільна, командна робота над текстами, завданнями, обговорення професійних кейсів, мозковий штурм	Здатність до онлайн-комунікації англійською мовою, співпраці та спільного планування діяльності	Комунікативний
Платформи синхронної онлайн-комунікації Zoom, Google Meet, Microsoft Teams	Онлайн-дискусії, усні презентації, рольові ігри, діалоги	Здатність до усної професійної комунікації в цифровому середовищі з дотриманням норм цифрового етикету	Комунікативний
Інструменти для створення цифрового контенту Canva, Google Slides, Prezi, Infogram	Створення візуально привабливих презентацій, інфографіки, інтерактивних візуалізацій, міні-проектів, відеопрезентацій	Здатність створювати цифровий контент; розуміння правових аспектів використання цифрового контенту (авторське право, захист даних, академічна доброчесність)	Технологічний
Платформи цифрового сторітелінгу Scalar, StoryCorps, The Story Project	Створення інтерактивних мультимедійних історій, презентація даних у візуальному форматі	Навички цифрової обробки, здатність структурувати, інтерпретувати й творчо презентувати інформацію, розвиток креативного мислення та самовираження	Технологічний, комунікативний, рефлексивний
Інтерактивні платформи для перевірки знань Quizlet, Kahoot, Wordwall, Mentimeter	Повторення та закріплення фахової лексики, граматичного матеріалу, самоперевірка та підготовка до тестів	Здатність до самооцінювання, рефлексії та відповідальності за результати навчання	Рефлексивний
Онлайн-словники Cambridge Dictionary Online, Oxford Learner's Dictionary, Online Oxford Collocation Dictionary, Thesaurus, корпуси Sketch Engine, AntConc та онлайн-ресурси Science News for Students, Newsela, BBC Learning English, ThoughtCo	Аналіз фахових текстів, пошук та опрацювання професійної термінології, оцінка достовірності та актуальності інформації	Здатність здійснювати пошук, критичний аналіз інформації іноземною мовою та використовувати її у професійному мовленні	Інформаційний
Інструменти для створення й редагування аудіоконтенту Audacity, Soundtrap	Запис та редагування аудіо	Практика мовлення, озвучення презентацій	Технологічний, комунікативний, рефлексивний
Інструменти для створення відеоконтенту Flipgrid, Vimeo	Короткі відеоповідомлення та обговорення, створення відео	Здатність до самовираження та співпраці	Технологічний, комунікативний, рефлексивний

що розвиток цифрової компетентності є найбільш ефективним за умови її інтеграції з іншими професійними та мовними компетентностями, а не ізольованого використання цифрових технологій (Барановська, Сімкова, Акіллі, Тарнавська, Глушаниця, 2023: 97).

Таким чином, системне використання цифрових інструментів у навчанні фахової англійської мови сприяє цілісному формуванню ключових складників цифрової компетентності бакалаврів. Такий підхід відповідає сучасним науковим рекомендаціям щодо інтеграції цифрових і професій-

них навичок у навчальному процесі та забезпечує комплексний розвиток майбутніх фахівців.

Висновки. Сучасна цифровізація вищої освіти потребує формування у здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр» цифрової компетентності як умови успішної академічної та професійної діяльності. У процесі навчання фахової англійської мови були визначені складники цифрової компетентності: інформаційний, комунікативний, технологічний та рефлексивний. Системне використання цифрових інструментів, зокрема онлайн-платформ, мультимедійних ресурсів, засобів створення контенту та

інтерактивних платформ самоконтролю, дозволяє здобувачам ефективно здійснювати пошук і критичну оцінку інформації, взаємодіяти в онлайн-середовищі, створювати цифровий контент і оцінювати результати своєї навчальної діяльності.

Запропонований підхід демонструє, що інтеграція цифрових технологій у навчання фахової англійської мови сприяє формуванню цифрової компетентності бакалаврів, її органічному поєднанню з професійною і мовною підготовкою, а також формує здатність ефективно та відповідально діяти в сучасному цифровому освітньому середовищі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арістова Н. Цифрова компетентність у системі ключових компетентностей для навчання впродовж життя. Освіта. Інноватика. Практика: журнал. 2022. Т.10, №8. С. 54-60. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol10i8-008>
2. Гаврілова Л., Топольник Я. Цифрова культура, цифрова грамотність, цифрова компетентність як сучасні освітні феномени. Інформаційні технології і засоби навчання. 2017. Вип. 61, № 5. С. 1-14. <https://doi.org/10.33407/itlt.v61i5.1744>
3. Кононенко Л., Оришак О., Селішчева Є. Формування цифрової компетентності як основа трансформації вищої освіти в умовах глобалізаційних процесів. Вісник науки та освіти. Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»: ел. журнал. 2022. № 1(1). С. 169-180. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-1\(1\)-169-180](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-1(1)-169-180)
4. Наливайко О., Прокопенко А., Кабусь Н., Хатунцева С., Жукова О., Наливайко Н. Проектно-цифрова діяльність як засіб формування цифрової компетентності студентів гуманітарних спеціальностей. Інформаційні технології і засоби навчання: міжнародне ел. наукове фахове видання. Київ, 2022. Т. 87, № 1. С. 218-235. <https://doi.org/10.33407/itlt.v87i1.4748>
5. Рамка цифрової компетентності громадян України. DigCompUA for Citizens 2.2. Міністерство цифрової трансформації України, 2023. https://osvita.diia.gov.ua/uploads/1/7451-ramka_cifrovoi_kompetentnosti.pdf
6. Спірін О., Іванова С., Франчук Н., Кільченко А. Основні складники цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти України. Вісник кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта ХХІ століття». 2024. Вип. 2, №10. С. 91-103. [https://doi.org/10.35387/ucj.2\(10\).2024.0007](https://doi.org/10.35387/ucj.2(10).2024.0007)
7. Сікора Я. Б. Цифрова компетентність фахівця як основа трансформації системи освіти. Сучасні цифрові технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи: матеріали ХІІІ міжнародної наук.-практ. інтернет-конф. (5 квітня, 2024 р., м. Тернопіль). Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2024. С. 173-175.
8. Baranovska L., Simkova I., Akilli E., Tarnavska T., Glushanytsia N. Development of digital competence of future philologists: Case of Turkish and Ukrainian universities. *Advanced Education*. 2023. Vol. 11, №23. P. 87-103. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.295458>
9. Cosgrove J., Cachia R. DigComp 3.0. European Digital Competence Framework. Fifth edition. Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2025. JRC144121. <https://data.europa.eu/doi/10.2760/0001149>
10. European Commission. Council Recommendation of 22 May 2018 on key competences for lifelong learning. Official Journal of the European Union. Brussels: European Commission, 2018. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2018.189.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2018:189:TOC
11. Vuorikari, R., Kluzer, S. and Punie, Y. DigComp 2.2. The Digital Competence Framework for Citizens with new examples of knowledge, skills and attitudes. Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2022. JRC128415. <https://doi.org/10.2760/115376>.

REFERENCES

1. Aristova N. (2022). Tsyfrova kompetentnist u systemi kliuchovykh kompetentnostei dlia navchannia vprodovzh zhyttia. [Digital competence in the system of key competences for life-long learning]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka*, 2022. Vol. 10, No 8. 54-60. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol10i8-008> [in Ukrainian].
2. Havrilova L., Topolnyk Ya. (2017). Tsyfrova kultura, tsyfrova hramotnist, tsyfrova kompetentnist yak suchasni osvitchni fenomeny [Digital culture, digital literacy, digital competence as the modern educational phenomena] *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*. Vol. 61, № 5, 1-14, 2017. <https://doi.org/10.33407/itlt.v61i5.1744> [in Ukrainian].
3. Kononenko L., Oryshaka O., Selishcheva Ye. (2022). Formuvannia tsyfrovoi kompetentnosti yak osnova transformatsii vyshchoi osvity v umovakh hlobalizatsiinykh protsesiv. [Formation of digital competence as the basis of transformation of higher education in conditions of globalization processes]. *Visnyk nauky ta osvity. Seriiia «Filolohiia», Seriiia «Pedahohika», Seriiia «Sotsiolohiia», Seriiia «Kultura i mystetstvo», Seriiia «Istoriia ta arkhelohiia»*: el. zhurnal. 2022. № 1(1). 169-180. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-1\(1\)-169-180](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-1(1)-169-180) [in Ukrainian].
4. Nalyvaiko O., Prokopenko A., Kabus N., Khatuntseva S., Zhukova O., Nalyvaiko N. (2022). Proiektno-tsyfrova diialnist yak zasib formuvannia tsyfrovoi kompetentnosti studentiv humanitarnykh spetsialnostei. [Project-digital activity as

a means of forming digital competence of humanities specialties' students]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia: mizhnarodne el. naukove fakhove vydannia*. Vol. 87, № 1. 218-235. <https://doi.org/10.33407/itlt.v87i1.4748> [in Ukrainian].

5. *Ramka tsyfrovoy kompetentnosti hromadian Ukrainy* (2023). *DigCompUA for Citizens 2.2*. Ministerstvo tsyfrovoy transformatsii Ukrainy. https://osvita.dii.gov.ua/uploads/1/7451-ramka_cifrovoy_kompetentnosti.pdf [in Ukrainian].

6. Spirin O., Ivanova S., Franchuk N., Kilchenko, A. (2024). *Osnojni skladnyky tsyfrovoy kompetentnosti naukovykh i naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv zakladiv vyshchoi osvity Ukrainy* [Main components of digital competence of academic and scientific-pedagogical staff of higher education institutions in Ukraine]. *Visnyk kafedry YuNESKO «Neperervna profesiina osvita XXI stolittia»*. Vol. 2(10), 91-103. [https://doi.org/10.35387/ucj.2\(10\).2024.0007](https://doi.org/10.35387/ucj.2(10).2024.0007) [in Ukrainian].

7. Sikora Ya. B. (2024). *Tsyfrova kompetentnist fakhivtsia yak osnova transformatsii systemy osvity*. [Digital competence of a specialist as the basis for the transformation of the education system] *Suchasni tsyfrovi tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia: dosvid, tendentsii, perspektyvy: materialy XIII mizhnarodnoi nauk.-prakt. internet-konf. (5 kvitnia, 2024, m. Ternopil)*. 173-175 [in Ukrainian].

8. Baranovska L., Simkova I., Akilli E., Tarnavska T., Glushanytsia N. (2023). *Development of digital competence of future philologists: case of Turkish and Ukrainian universities*. *Advanced Education*. Vol. 11, № 23. 87-103. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.295458>

9. Cosgrove J., Cachia R. *DigComp 3.0* (2025). *European Digital Competence Framework*. Fifth edition. Publications Office of the European Union, Luxembourg. JRC144121. <https://data.europa.eu/doi/10.2760/0001149>

10. European Commission. Council Recommendation of 22 May 2018 on key competences for lifelong learning (2018). *Official Journal of the European Union*. Brussels: European Commission. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2018.189.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2018:189:TOC

11. Vuorikari, R., Kluzer, S. and Punie, Y. *DigComp 2.2* (2022). *The Digital Competence Framework for Citizens with new examples of knowledge, skills and attitudes*. Publications Office of the European Union, Luxembourg. JRC128415. <https://doi.org/10.2760/115376>

Дата першого надходження рукопису до видання: 20.11.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 19.12.2025

Дата публікації: 31.12.2025